

Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020 -rakennerahasto-ohjelma

Hakijan opas

EAKR ja ESR -teemahaut Etelä-Savossa

ETELÄ-SAVON
MAAKUNTALIITTO

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Sisällys

Millainen hanke voi saada rahoitusta?	2
Hankkeen kesto.....	3
Tulos- ja tuotosindikaattorit	3
Tuensaajat ja kohderyhmät.....	7
Maakunnan liiton myöntämä alueellinen kehittämistuki.....	9
ELY-keskuksen myöntämä alueellinen kehittämistuki.....	10
Hakemuksen jättäminen EURA2014 -järjestelmässä	11
Hakemuksen liitteet.....	11
Yhteishanke	12
Tuen määrä	13
Yksinkertaistetut kustannusmallit.....	14
Prosenttimääräisinä korvattavat kustannukset (flat rate) EAKR- ja ESR-hankkeissa.....	14
Luontoissuoritukset	15
Kertakorvausmalli (Lump Sum).....	15
Hakemusten käsittely ja valintaprosessi	16
Hakemusten julkisuus.....	17
Valintakriteerit	18
Yleiset valintaperusteet	18
Erityiset valintaperusteet	18
Alueelliset, täydentävät valintaperusteet	23
Horizontaaliset periaatteet.....	23

Millainen hanke voi saada rahoitusta?

Hankkeiden tulee kohdistua Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020 -rakennerahasto-ohjelman toimintalinjoihin 1-5 ja johonkin niiden erityistavoitteista:

Toimintalinja 1: Pk-yritystoiminnan kilpailukyky (EAKR)

Erityistavoitteet:

- 1.1 Uuden liiketoiminnan luominen
- 1.2 PK-yritysten kannalta tärkeiden liikenne- ja logistiikkayhteyksien parantaminen
- 2.1 Pk-yritysten kasvun ja kansainvälistymisen edistäminen
- 3.1 Pk-yritysten energiatehokkuuden edistäminen

Toimintalinja 2: Uusimman tiedon ja osaamisen tuottaminen ja hyödyntäminen (EAKR)

Erityistavoitteet:

- 4.1 Tutkimus-, osaamis- ja innovaatiokeskittymien kehittäminen alueellisten vahvuuksien pohjalta
- 5.1 Yritysten innovaatiotoiminnan vahvistaminen
- 3.2 Uusiutuvan energian ja energiatehokkaiden ratkaisujen kehittäminen

Toimintalinja 3: Työllisyys ja työvoiman liikkuvuus (ESR)

Erityistavoitteet:

- 6.1 Nuorten ja muiden heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymisen edistäminen
- 7.1 Tuottavuuden ja työhyvinvoinnin parantaminen
- 8.1 Työ- ja koulutusurien sukupuolenmukaisen eriytymisen lieventäminen

Toimintalinja 4: Koulutus, ammattitaito ja elinikäinen oppiminen (ESR)

Erityistavoitteet:

- 9.1 Siirtymävaiheita ja koulutuksellista tasa-arvoa tukevien palveluiden parantaminen
- 9.2 Kasvu- ja rakennemuutosalojen koulutuksen tarjonnan ja laadun parantaminen

Toimintalinja 5: Sosiaalinen osallisuus ja köyhyyden torjunta (ESR)

Erityistavoitteet:

- 10.1 Työelämän ulkopuolella olevien työ- ja toimintakyvyn parantaminen

Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020 -rakennerahasto-ohjelmasta rahoitettavilla hankkeilla tavoitellaan uusia innovatiivisia avauksia, konkreettisia ja pysyviä tuloksia ja vaikuttavuutta.

Hankkeen tulee tukea ohjelmassa asetettuja tavoitteita, joita ovat työpaikkojen ja yritysten määrän lisääminen, innovaatioiden ja innovoinnin edistäminen, vähähiilisen talouden edistäminen, osaamisen ja osallisuuden lisääminen sekä syrjäytymisen torjuminen. Vähähiilisen talouden tukemiseen kohdennetaan 25 % EAKR-hankerahoituksesta. Katso lisätietoja vähähiilisydestä [tästä](#).

Kehittämistyön linjaukset Etelä-Savon osalta on esitetty maakuntastrategiassa, maakuntaohjelmassa vuosille 2018-2021 sekä toimeenpanosuunnitelmassa 2018-2019. Nämä asiakirjat löydät Etelä-Savon maakuntaliiton internetsivuilta: <http://www.esavo.fi/maakunnan-kehittaminen>

Etelä-Savon älykkään erikoistumisen strategia löytyy [täältä](#).

Hankkeen kesto

Rahoitettavien hankkeiden enimmäiskesto on pääsääntöisesti kaksi vuotta, mutta korkeintaan kolme vuotta. Perustelluista syistä voidaan neuvotella hankkeen pidemmästä kestoista. Hankkeen suunnittelussa kannattaa laatia hankkeelle napakka, realistinen aikataulu.

Tulos- ja tuotosindikaattorit

Rakennerahasto-ohjelman toimintalinjoille ja niiden erityistavoitteille on asetettu tulos- ja tuotosindikaattoreita, jotka on esitetty ohjelma-asiakirjan liitteenä. Indikaattorit ovat muuttuneet selvästi aiempia ohjelmakausia yksityiskohtaisemmiksi. Rahoitettavilta hankkeilta edellytetään, että ne tuottavat mitattavia tuloksia ja tavoiteltavia indikaattoreita. Indikaattoreihin on syytä perehtyä tarkoin jo hankkeen valmisteluvaiheessa. Useimmissa tapauksissa tulos- ja tuotosindikaattoreiden tulee toteutua hankkeen loppuraportointiin mennessä.

Toimintalinja 1 tuotosindikaattorit:

Erityistavoite 1.1

- Uudet tuella aikaansaadut yritykset
- Yritykset, jotka aloittavat uuden liiketoiminnan tuen seurauksena
- Yritykset, joissa merkittävä liikevaihdon tai henkilöstön lisäys
- Uudet, tuella aikaansaadut työpaikat
- Tuotannollinen investointi: Tukea saavien yritysten lukumäärä
- Vähähiilisyttä edistävät yritykset
- Hankkeen aikaansaamat yrittäjyyttä edistävät muut investoinnit
- Pk-yritykset, joissa saavutettavuuden paraneminen hankkeen seurauksena
- Tuotannollinen investointi: Julkista tukea vastaavat yksityiset investoinnit yrityksiin (avustukset)
- Tuotannollinen investointi: Julkista tukea vastaavat yksityiset investoinnit yrityksiin (muut kuin avustukset)
- Tuotannollinen investointi: Muuta rahoitustukea kuin avustuksia saavien yritysten lukumäärä (pääomasijoitukset)
- Tuotannollinen investointi: Avustuksia saavien yritysten lukumäärä

Erityistavoite 1.2

- Hanke parantaa pk-yritysten saavutettavuutta ja toimintaedellytyksiä
- Hanke vähentää pk-yritysten liikkumisen tarvetta (CO2-päästöjä)
- Hanke edistää yritysinvestointeja
- Hanke vähentää pk-yritysten logistiikkakustannuksia
- Hanke tukee kestävän kehityksen periaatteita
- Hanke tukee Itämeri-strategiaa

Erityistavoite 2.1

- Yritykset hankkeissa, joissa keskeinen tavoite yritysten kasvu ja kansainvälinen liiketoiminta
- Yritykset, jotka aloittavat viennin tai laajentavat uudelle vientimarkkina-alueelle
- Yritykset, joissa merkittävä liikevaihdon tai henkilöstön lisäys
- Uudet tuella aikaansaadut työpaikat
- Tuotannollinen investointi: Tukea saavien yritysten lukumäärä
- Tuotannollinen investointi: Muuta rahoitustukea kuin avustuksia saavien yritysten lukumäärä (pääomasijoitukset)
- Vähähiilisyttä edistävät yritykset
- Säästetty energia MWh
- Tuotannollinen investointi: Julkista tukea vastaavat yksityiset investoinnit yrityksiin (avustukset)
- Tuotannollinen investointi: Julkista tukea vastaavat yksityiset investoinnit yrityksiin (muut kuin avustukset)
- Tuotannollinen investointi: Avustuksia saavien yritysten lukumäärä

Erityistavoite 3.1

- Säästetty energia MWh
- Yrityksissä toteutettavat vähähiilisyttä edistävät demonstraatiot
- Vähähiilisyttä edistävät yritykset
- Yritykset hankkeissa, joissa keskeinen tavoite on yritysten kasvu ja kansainvälinen liiketoiminta
- Yritykset, jotka aloittavat viennin taikka laajentavat uudelle vientimarkkina-alueelle
- Yritykset, joissa merkittävä liikevaihdon tai henkilöstön lisäys
- Uudet tuella aikaan saadut työpaikat
- Tuotannollinen investointi: Tukea saavien yritysten lukumäärä
- Yritykset, jotka aloittavat uuden liiketoiminnan tuen seurauksena
- Tuotannollinen investointi: Muuta rahoitustukea kuin avustuksia saavien yritysten lukumäärä (pääomasijoitukset)
- Tuotannollinen investointi: Julkista tukea vastaavat yksityiset investoinnit yrityksiin (avustukset)
- Tuotannollinen investointi: Julkista tukea vastaavat yksityiset investoinnit yrityksiin (muut kuin avustukset)
- Tuotannollinen investointi: Avustuksia saavien yritysten lukumäärä

Toimintalinja 2 tuotosindikaattorit

Erityistavoite 4.1

- Tutkimus ja innovointi: Julkista tukea vastaavat yksityiset investoinnit innovointiin tai tutkimus- ja kehittämishankkeisiin
- Uudet tuella aikaan saadut t&k&i –työpaikat
- Tuotannollinen investointi: Muuta tukea kuin rahoitustukea saavien yritysten lukumäärä
- Tutkimus- ja kehittämisinstituutioiden vetämiin hankkeisiin osallistuneet yritykset
- Yritykset, jotka käynnistävät t&k&i-toiminnan tai t&k&i-yhteistyön yliopistojen, korkeakoulujen tai tutkimuslaitosten kanssa
- Uudet innovaatioalustat
- Innovaatioalustoissa kehitetyt ja pilotoidut tuotteet ja palvelut
- Kaupunkien kanssa innovaatioympäristöissä yhteistyötä tekevät yritykset
- Tuotannollinen investointi: Tukea saavien yritysten lukumäärä

Erityistavoite 5.1

- Tuotannollinen investointi: Muuta tukea kuin rahoitustukea saavien yritysten lukumäärä
- Niiden yritysten lukumäärä, jotka tuen seurauksena kehittävät uuden tai merkittävästi parannetun tuotteen markkinoille (tuote on uusi markkinoilla)
- Niiden yritysten lukumäärä, jotka tuen seurauksena kehittävät uuden tai merkittävästi parannetun tuotteen yrityksille (tuote on uusi yritykselle)
- Tutkimus- ja kehittämisinstituutioiden vetämiin hankkeisiin osallistuneet yritykset
- Yritykset, jotka käynnistävät t&k&i-toiminnan tai t&k&i-yhteistyön yliopistojen, korkeakoulujen tai tutkimuslaitosten kanssa
- Yritykset, joihin syntyy uusiutuviin energiaratkaisuihin/ vähähiilisyyden tukemiseen perustuvaa uutta liiketoimintaa
- Start-up -yritykset, joilla on merkittävät valmiudet uuden tuotteen, palvelun tai tuotantomenetelmän kehittämiseen
- Yritysten avoimen tiedon ja rajapintojen avulla toteuttamat uudet sovellukset
- Tutkimus ja innovointi: Julkista tukea vastaavat yksityiset investoinnit innovointiin tai tutkimus- ja kehittämishankkeisiin
- Tuotannollinen investointi: Tukea saavien yritysten lukumäärä

Erityistavoite 3.2

- Tuotannollinen investointi: Muuta tukea kuin rahoitustukea saavien yritysten lukumäärä
- Yritykset, jotka tuovat markkinoille uuden tai aiemmasta versiosta merkittävästi kehitetyn, vähähiilisyyttä edistävän tuotteen tai materiaalin
- Yhdyskuntien vähähiilisyyttä edistävät uudet ratkaisut
- Yrityksissä toteutettavat vähähiilisyyttä edistävät demonstraatiot
- Tutkimus- ja kehittämisinstituutioiden vetämiin hankkeisiin osallistuneet yritykset
- Yritykset, jotka käynnistävät t&k&i-toiminnan tai t&k&i-yhteistyön yliopistojen, korkeakoulujen tai tutkimuslaitosten kanssa
- Säästetty energia MWh
- Tutkimus ja innovointi: Julkista tukea vastaavat yksityiset investoinnit innovointiin tai tutkimus- ja kehittämishankkeisiin
- Tuotannollinen investointi: Tukea saavien yritysten lukumäärä

Toimintalinja 3 tuotosindikaattorit

Investointiprioriteetti 6

- Työttömät ja työelämän ulkopuolella olevat alle 30-vuotiaat osallistujat
- Työttömät ja työelämän ulkopuolella olevat yli 54-vuotiaat osallistujat

Investointiprioriteetti 7

- Työttömät ja työlliset, ml. itsenäiset ammatinharjoittajat, yli 54-vuotiaat osallistujat
- Tuettujen mikroyritysten sekä pk-yritysten lukumäärä

Investointiprioriteetti 8

- Työelämän ulkopuolella olevat miehet ja työttömät miehet
- Yrittäjinä toimivat naiset

Toimintalinja 4 tuotosindikaattorit

Investointiprioriteetti 8

- Henkilöt, joilla on alemman perusasteen (ISCED 1) tai ylemmän perusasteen (ISCED 2) koulutus
- Osallistuvat opinto-ohjaajat, uraneuvojat ja muut ohjauspalveluiden asiantuntijat

Toimintalinja 5 tuotosindikaattorit

Investointiprioriteetti 10

- Työmarkkinaosapuolten tai kansalaisjärjestöjen täysin tai osittain toteuttamien hankkeiden lkm
- Työelämän ulkopuolella olevat, jotka eivät ole koulutuksessa
- Pitkäaikaistyöttömät

Tuensaajat ja kohderyhmät

Rakennerahasto-ohjelman ohjelma-asiakirja määrittelee mahdolliset tuensaajat ja kohderyhmät toimintalinjojen erityistavoitteille. Tuensaaja on hankkeen hakija, joka saa EAKR- tai ESR- ja valtion rahoitusta hankkeeseen. Hankkeen kohderyhmä ei saa suoraan rahoitusta hankkeesta, vaan hankkeessa toteutettavia kehittämistoimia suunnataan kohderyhmälle. Hankkeen kohderyhmänä voivat olla esim. pk-yritykset tai muut organisaatiot.

Ohjelma-asiakirjan mukaan EAKR:n mahdolliset kohderyhmät ja tuensaajat ovat:

TOIMINTALINJA 1	KOHDERYHMÄT	TUENSAAJAT
Erityistavoite 1.1 Uuden liiketoiminnan luominen	pk-yritykset	Aloittavat ja kasvuhakuiset yritykset, yritysryhmät ja -verkotot, elinkeinojen kehittämissaatiot, tutkimus- ja koulutusorganisaatiot, kunnat ja muut julkisyhteisöt, yhdistykset ja osuuskunnat
Erityistavoite 2.1 Pk-yritysten kasvun ja kansainvälistymisen edistäminen	pk-yritykset	Aloittavat ja kasvuhakuiset yritykset, yritysryhmät ja -verkotot, elinkeinojen kehittämissaatiot, tutkimus- ja koulutusorganisaatiot, kunnat ja muut julkisyhteisöt
Erityistavoite 3.1 Pk-yritysten energiatehokkuuden edistäminen	yritykset	Aloittavat ja kasvuhakuiset yritykset, yritysryhmät ja -verkotot, elinkeinojen kehittämissaatiot, tutkimus- ja koulutusorganisaatiot, kunnat ja muut julkisyhteisöt
TOIMINTALINJA 2	KOHDERYHMÄT	TUENSAAJAT
Erityistavoite 4.1 Tutkimus-, osaamis- ja innovaatiokeskittymien kehittäminen alueellisten vahvuuksien pohjalta	yritykset, tutkimus- ja koulutusorganisaatiot	Tutkimus- ja koulutusorganisaatiot, yritykset ja yritysryhmät, elinkeinojen kehittämissaatiot, julkisomisteiset teknologia- ja osaamiskeskukset, kunnat ja muut julkisyhteisöt, yhdistykset ja osuuskunnat
Erityistavoite 5.1 Yritysten innovaatiotoiminnan vahvistaminen	yritykset	Tutkimus- ja koulutusorganisaatiot, yritykset ja yritysryhmät, elinkeinojen kehittämissaatiot, julkisomisteiset teknologia- ja osaamiskeskukset ja -keskittymät, kunnat ja muut julkisyhteisöt, yhdistykset ja osuuskunnat
Erityistavoite 3.2 Uusiutuvan energian ja energiatehokkaiden ratkaisujen kehittäminen	yritykset, tutkimus- ja koulutusorganisaatiot, kunnat	Yritykset, yritysryhmät ja -verkotot, elinkeinojen kehittämissaatiot, tutkimus- ja koulutusorganisaatiot, kunnat ja muut julkisyhteisöt, yhdistykset ja osuuskunnat

Ohjelma-asiakirjan mukaan ESR:n mahdolliset kohderyhmät ja tuensaajat ovat:

TOIMINTALINJA 3	KOHDERYHMÄT	TUENSAAJAT
<p>Erityistavoite 6.1</p> <p>Nuorten ja muiden heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymisen edistäminen</p>	<p>työttömät, työttömyysuhan alla olevat ja työmarkkinoiden ulkopuolella olevat nuoret ja heikossa työmarkkina-asemassa olevat (mm. ikääntyvät, pitkäaikais- ja toistuvais-työttömät, osatyökykyiset ja vammaiset henkilöt sekä maahanmuuttajat ja etniset vähemmistöt); kohderyhmälle palveluja tarjoavat tahot; kohderyhmän potentiaaliset työllistäjät – erityisesti mikro- ja pk-yritykset</p>	<p>Työvoimapalvelujen tarjoajat ja kehittäjät, kunnat, koulutusorganisaatiot, sosiaalipartnerit, järjestöt ja muut toimialaan liittyvät organisaatiot</p>
<p>Erityistavoite 7.1</p> <p>Tuottavuuden ja työhyvinvoinnin parantaminen</p>	<p>mikro- ja pk-yritysten henkilöstö ja johto, ml yrittäjät; kohderyhmälle palveluja tarjoavat tahot; erilaisten työvoima- ja yrityspalvelujen kehittäjät ja tarjoajat; julkiset työorganisaatiot</p>	<p>Yritykset, työvoima- ja yrityspalvelujen kehittäjät ja tarjoajat, kunnat, tutkimus- ja koulutusorganisaatiot, sosiaalipartnerit ja muut toimialaan liittyvät järjestöt ja säätiöt</p>
<p>Erityistavoite 8.1</p> <p>Työ- ja koulutusurien sukupuolenmukaisen eriytymisen lieventäminen</p>	<p>työssäkäyvät, työttömät ja työmarkkinoiden ulkopuolella olevat naiset ja miehet; tutkimus ja koulutusorganisaatiot; työnantajat, työllisyys- ja sosiaalipalvelujen tarjoajat; sosiaalipartnerit sekä muut järjestöt ja säätiöt</p>	<p>Yritykset, tutkimus- ja koulutusorganisaatiot, sosiaalipartnerit ja muut toimialaan liittyvät järjestöt ja säätiöt</p>
TOIMINTALINJA 4	KOHDERYHMÄT	TUENSAAJAT
<p>Erityistavoite 9.1</p> <p>Siirtävävaiheita ja koulutuksellista tasa-arvoa tukevien palveluiden parantaminen</p>	<p>opiskelijat, työntekijät (ml. yrittäjät), työttömät ja työmarkkinoiden ulkopuolella olevat naiset ja miehet; erilaiset koulutusorganisaatiot; opinto-ohjaajat, uraneuvojat ja muut ohjaus- ja koulutuspalveluiden asiantuntijat; hankkeiden toimintaan liittyvät työnantajat</p>	<p>Tutkimus- ja koulutusorganisaatiot, kunnat ja kuntayhtymät, sosiaalipartnerit ja muut toimintaan liittyvät järjestöt, säätiöt ja yritykset</p>
<p>Erityistavoite 9.2</p> <p>Kasvu- ja rakennemuutosalojen koulutuksen tarjonnan ja laadun parantaminen</p>	<p>opiskelijat, työntekijät (ml. yrittäjät), työttömät ja työmarkkinoiden ulkopuolella olevat naiset ja miehet; erilaiset koulutusorganisaatiot; opinto-ohjaajat, uraneuvojat ja muut ohjaus- ja koulutuspalveluiden asiantuntijat; hankkeiden toimintaan liittyvät työnantajat</p>	<p>Tutkimus- ja koulutusorganisaatiot, kunnat ja kuntayhtymät, sosiaalipartnerit ja muut toimintaan liittyvät järjestöt, säätiöt ja yritykset</p>
TOIMINTALINJA 5	KOHDERYHMÄT	TUENSAAJAT

<p>Erityistavoite 10.1</p> <p>Yritysten innovaatiotoiminnan vahvistaminen</p>	<p>työttömät ja työmarkkinoiden ulkopuolella olevat naiset ja miehet – erityisesti nuoret, maahanmuuttajataustaiset, romanit, vammaiset henkilöt, vajaakuntoiset, pitkäaikaissairaat ja ikääntyvät; työllisyys-, sosiaali-, terveys-, ja kuntoutuspalvelujen tarjoajat, toiminnassa mukana olevat työnantajat</p>	<p>Kunnat; työllisyys-, sosiaali- ja kuntoutuspalvelujen tarjoajat; tutkimus- ja koulutusorganisaatiot, kansalaisjärjestöt, sosiaalipartnerit ja muut toimialaan liittyvät järjestöt, säätiöt ja yritykset</p>
---	---	--

Vain ohjelma-asiakirjassa mahdollisiksi tuensaajiksi määritellyt organisaatiot voivat toimia hakijoina ja tuensaajina.

Maakunnan liiton myöntämä alueellinen kehittämistuki

Maakunnan liitto voi myöntää alueellista kehittämistukea

- 1) Alueen elinkeinotoiminnan kehittämistä koskeviin hankkeisiin
- 2) Kuntien välisen elinkeinopoliittisen yhteistyön edistämistä koskeviin kehittämishankkeisiin
- 3) Muihin kehittämishankkeisiin alueen kehittämistavoitteiden toteuttamiseksi
- 4) Suomen ja muiden maiden välisiin elinkeinopoliittisiin ja muihin alueellista kehitystä edistäviin yhteistyöhankkeisiin

Kehittämishanke voi sisältää pienimuotoisia, kehittämishankkeen toteuttamiselle välttämättömiä investointeja kone- ja laitehankinnoissa tai muissa kustannuksissa. Investointien osuus kokonaiskustannuksista saa olla max. 15%. Tätä suuremmat investoinnit on jaettava omaksi investointihankkeeseen.

Mikäli hankkeeseen kuuluu selvä investointi ja hankkeen kokonaiskustannusarvion suuruudesta johtuen investoinnin arvo on suuri, vaikka se ei ylittäisikään 15%:a hankkeen kokonaiskustannuksista, tulee hanke jakaa kehittämis- ja investointihankkeisiin.

Investointihanke voi sisältää varsinaiset investoinnit sekä siihen liittyvät esim. kilpailutus-, asennus- ja mahdollisesti koeajo/testauksen henkilökustannukset. Investointihankkeeseen tulee aina liittyä kehittämishanke. Investoinnin osuus saa olla enintään puolet hankkeen (investointi+kehittämishanke) hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista.

OKM:n hallinnonalan kehittämishanke voi sisältää pienimuotoisia investointeja. Investointien osuus kokonaiskustannuksista saa tällöin olla max. 5%. Tätä suuremmat investoinnit on jaettava omaksi investointihankkeeseen.

OKM:n hallinnonalan investointihanke voi sisältää varsinaiset investoinnit sekä esim. hankinnoista, suunnittelusta ja käyttöönotosta syntyviä henkilöstökustannuksia. Muu kehittäminen tulee jakaa erilliseksi kehittämishankkeeksi.

Huom! Maakunnan liitto ei voi myöntää tukea yksittäiselle yritykselle sen liiketoiminnan kehittämiseen tai sen oman liiketoiminnan toteuttamiseen.

Tukea ei myöskään voida myöntää kustannuksiin, jotka aiheutuvat hakijan tavanomaisesta toiminnasta tai siihen liittyvästä suhdetoiminnasta (rahoitusasetus 24§).

ELY-keskuksen myöntämä alueellinen kehittämistuki

Etelä-Savon ELY-keskus voi myöntää tukea ympäristöön ja luonnonvaroihin liittyviin (mm. pinta- ja pohjavesien tilan parantaminen ja kestävä hyödyntäminen, vesihuoltosektori, rakennettu ympäristö, kulttuuriympäristö) kehittämishankkeisiin. Kehittämishankkeessa investointien osuus voi olla enintään puolet hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista.

Tukea voidaan myöntää myös liikenteeseen ja infrastruktuuriin liittyviin kehittämis- ja investointihankkeisiin.

Hakemuksen jättäminen EURA2014 -järjestelmässä

Hakemukset täytetään EURA2014 -järjestelmässä osoitteessa www.eura2014.fi. Hakemukset tulee jättää kunkin teemahaun viimeiseen hakupäivään mennessä.

Ennen lomakkeen täyttämistä hakijan tulee perehtyä tarkoin hakemuksen täyttöohjeisiin. Allekirjoitettua hakemusta paperilla ei toimiteta lainkaan viranomaiselle, vaan hakemus jätetään pelkästään sähköisesti EURA2014 -järjestelmässä.

Rahoituksen hakeminen edellyttää verohallinnon Katso-tunnistautumispalvelun käyttöä. Suurella osalla rakennerahastohankkeiden hakijoista on jo nykyisin olemassa Katso-tunniste. Hakijoiden on selvitettävä hyvissä ajoin oman organisaation tilanne. Katso-tunnisteen käyttö on maksutonta. Lisätietoja Katso-tunnistautumispalvelusta löytyy verohallinnon [verkkosivuilta](#).

Hakemuksen liitteet

Hakemuksen liitteenä tulee toimittaa:

- **kuntarahoitussitoumus sekä sopimukset yksityisestä rahoituksesta** on toimitettava mielellään jo rahoitushakemuksen liitteenä, mutta viimeistään ennen rahoituspäätöksen tekemistä.
- **yhteishankkeissa aiesopimus/yhteistyösopimus**, jolla osatoteuttajat sitoutuvat yhteishankkeeseen, valtuuttavat hallinnoijan jättämään EURA2014 -hakemuksen puolestaan ja sopivat yhteishankkeen toimintamallista (esim. siitä, kuka toimii hallinnoijana)
- **alv-selvitys** mikäli arvonlisävero jää hakijan lopulliseksi kustannukseksi ja hakemuksella ilmoitettaviin kustannuksiin sisältyy alv. Alv-selvitys voi olla verottajalta pyydetty alv-ohjaus tai muu luotettava selvitys.
- tarvittaessa **erittely hakemuksen salassa pidettävistä tiedoista**. Salassapidolle täytyy olla erityinen peruste, sillä rakennerahastotoiminta on luonteeltaan julkista toimintaa.

Liitteiden määrän vähentämiseksi kannattaa esimerkiksi rahoitussitoumukset tai de minimis -ilmoitukset tallentaa yhtenä dokumenttina EURA2014 -järjestelmään.

Hakija voi halutessaan liittää hakemukseen myös muita liitteitä. Tarvittaessa rahoittajaviranomainen voi pyytää hakijalta tämän lisäksi muita liitteitä tai selvityksiä.

Yhteishanke

Yhteishankkeessa tuki myönnetään kahdelle tai useammalle toteuttajalle yhteisesti ja tuensaajat vastaavat projektista *yhteisvastuullisesti*. Tuen hakijoina ovat kaikki yhteishankkeen osapuolet. Jokaisen tuen hakijan on täytettävä tuen saajille asetetut edellytykset. Yhteishankkeen jokainen tuensaaja osallistuu hankkeeseen omalla rahoituksellaan ja osahankkeesta aiheutuvat kustannukset sisällytetään hankkeen budjettiin.

Ylimaakunnallisia hankkeita hakevat hankekonsortioiden tulee tapauskohtaisesti ratkaista haluatko hakijat jättää yhden yhteisen hakemuksen yhteishankkeelle vai jättääkö kukin osatoteuttaja oman erillisen hakemuksensa.

Jos hankkeessa on osatoteuttajia muista maakunnista, kannattaa jo hankkeen suunnitteluvaiheessa olla yhteydessä ao. maakunnan rahoittajiin ja keskustella hankkeen toteuttamismahdollisuuksista.

Yhteishankkeen hakijoiden (=osatoteuttajien) tulee valita keskuudestaan yksi päätoteuttaja, joka toimii hankkeen hallinnoijana ja vastaa yhteydenpidosta tuen myöntäneen viranomaisen kanssa. Hankkeen päätoteuttaja jättää yhden yhteisen EURA-hakemuslomakkeen kaikkien yhteishankkeen toteuttajien puolesta.

Aiesopimuksessa osatoteuttajat sitoutuvat yhteiseen hakemukseen, sopivat hankkeen hallinnoijasta ja *valtuuttavat päähakijan/hallinnoijan jättämään EURA 2014 -hakemuslomakkeen puolestaan*. Tämä on erittäin tärkeää, koska harkinnanvaraista avustusta ei voida myöntää hallintopäätöksellä sellaiselle, joka ei ole ao. tukea hakenut.

Hallinnoijan ja osatoteuttajien lisäksi hankkeella voi olla myös muita yhteistyökumppaneita. Yhteistyökumppani on taho, joka osallistuu hankkeeseen, mutta *ei sisällytä kustannuksiaan hankkeen budjettiin*. Yhteistyökumppani voi antaa hankkeeseen rahallisen tai muun panoksensa ja osallistua hankeyhteistyöhön, mutta yhteistyökumppanille ei kuitenkaan makseta tukea hankkeesta.

Osa yhteishankkeen toimenpiteistä voidaan myös hankkia kolmansilta osapuolilta ostopalveluna. **Kaikissa hankinnoissa tulee noudattaa julkisia hankintoja koskevaa lainsäädäntöä. Suoraan tietyille alihankkijalle osoitetut hankinnat eivät siis ole mahdollisia.**

Yhteishankkeessa projektin hallinnoija vastaa rahoittajalle hankekokonaisuuden raportoinnista. On tarkoituksenmukaista, että taloudellis-hallinnollisten asioiden hoitaminen projektin ja rahoitusta myöntävän viranomaisen välillä tapahtuu mahdollisimman pitkälle hallinnoivan organisaation toimesta. Hallinnoiva organisaatio vastaa projektin kokonaisseurannasta ja rahoituskokonaisuuden koordinoinnista (kaikkien osaprojektien osalta) ja kokonaisrahoituksen sekä yksittäisten rahoituserien seurannasta. Hallinnoijan on myös huolehdittava tiedonkulusta osatoteuttajien välillä.

Projektin hallinnoijaorganisaatio vastaa maksatushakemusten, seurantatietojen, väli- ja loppuraporttien sekä mahdollisten muiden tietojen toimittamisesta rahoittajaviranomaiselle EURA 2014-järjestelmässä koko projektin osalta. Yhteishankkeissa osatoteuttajien tulee toimittaa tarvittavat tiedot ja dokumentit hallinnoijaorganisaatiolle, joka kokoaa tiedot ja laatii koko projektia koskevat asiakirjat rahoittajalle. **Yhteistyöstä ja toimijoiden vastuista ja velvollisuuksista tulee ennen rahoituspäätöksen tekemistä sopia projektisopimuksella**, jonka projektin toteuttajat solmivat keskenään. Ohje yhteishankkeen sopimuksesta löytyy rakennerahastot.fi -verkkopalvelun [mat-riaalipankista](#).

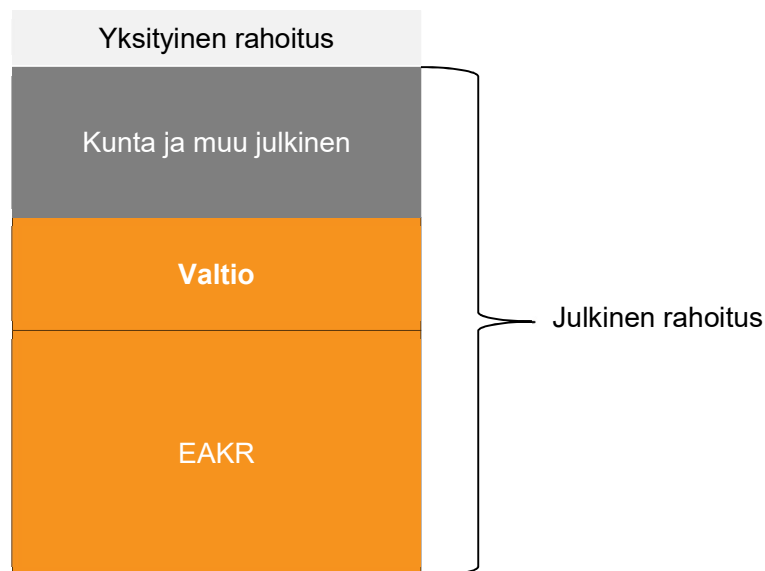
Tuen määrä

Alueellisena kehittämistukena myönnettävän tuen enimmäismäärä on säädösten mukaan 80 % hankkeen hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista. Rakenerahasto-ohjelmassa kuitenkin edellytetään, että ohjelmatasolla keskimäärin 25 % julkisesta rahoituksesta (= EAKR-, valtion sekä kunta-/muu julkinen rahoitus yhteensä) koostuu kunta ja/tai muusta julkisesta rahoituksesta. Usein maakunnan liittojen rahoittamissa EAKR-hankkeissa kuntarahoituksen osuus on merkittävästi suurempikin, joten hankkeiden valmistelijoiden **kannattaa hankebudjeteissa varautua enintään noin 70 %:n tukitasoon.**

Etelä-Savon maakuntaliiton rahoittamien hankkeiden tukiprosentit ovat pääsääntöisesti 60 – 70 % ELY-keskuksen tukiprosentit ovat pääsääntöisesti 70 - 80 %
Hankkeeseen liittyvän investoinnin tuen määrä voi olla enintään 70 %.
Yhteishankkeessa kaikkien osatoteuttajien tukiprosentti on sama.

Tuensaajan omarahoitusosuuden tulee sisältää tuensaajan omaa rahoitusta. Lisäksi osan omarahoitusosuudesta voi kerätä jostain muualta, esimerkiksi kunnilta, kaupungeilta tai yrityksiltä.

Jos hankkeessa kehittämisen kohderyhmänä ovat yritykset, ne voivat maksaa hankkeen toimenpiteisiin osallistumisesta myös osallistumismaksua. Toimenpiteisiin osallistuvien yritysten osallistumismaksut katsotaan tuloksi hankkeelle. Tulot vähennetään kokonaiskustannuksista, jolloin erotuksena saadaan nettokustannukset. Hankkeen rahoitussuunnitelmassa kuvataan, miten nettokustannukset rahoitetaan. EAKR- ja valtion rahoituksen tukiprosentti määritellään prosenttiosuutena nettokustannuksista.

Kuntarahoituksesta tulee neuvotella ao. kunnan/kuntien kanssa **ennen tuen hakemista ja kunnan sitoutumisesta esitettyyn rahoitusosuuteen tulee toimittaa kirjallinen todistus** (esim. viranhaltijapäätös tai ote kunnanhallituksen/lautakunnan pöytäkirjasta) varsinaisen rahoitushakemuksen liitteenä tai viimeistään ennen rahoituspäätöksen tekemistä.

Rakenerahastokaudella 2014–2020 on voimassa asetus, jossa määritellään hankkeiden tukikelpoiset kustannukset. Valtioneuvoston asetus rakenerahastoista osarahoitettavien menojen tukikelpoisuudesta 358/2014 on saatavissa Valtion säädöstietopankista (www.finlex.fi).

Tärkeimmät hanketoimintaa ohjaavat säädökset ja asetukset löytyvät osoitteesta:

Yksinkertaistetut kustannusmallit

Yksinkertaistettuja kustannusmalleja ovat prosenttimääräisinä korvattavat kustannukset (flat rate) ja kertakorvaus (lump sum).

Prosenttimääräisinä korvattavat kustannukset (flat rate) EAKR- ja ESR-hankkeissa

Pääsääntöisesti hankkeilta edellytetään flat rate -mallin käyttöä. Flat rate -mallissa hankkeen välilliset kustannukset korvataan kiinteänä prosenttimääräisenä osuutena hankehenkilöstön palkkakustannuksista.

Flat rate on pääasiallisesti EAKR:ssa 24 % ja ESR:ssä 17 % hankkeen hyväksyttävistä palkkakustannuksista. Molemmissa rahastoissa käytössä oleva flat rate 15 % on poikkeuskäytäntö ja käytössä vain hankkeissa, joissa hankkeen sisällöstä johtuen on erityisen korkeat matkakulut.

Prosenttimääräinen korvaus (flat rate) EAKR- ja ESR -hankkeissa:

Flat rate 24 % tai 17 % hankkeen hyväksyttävistä hankehenkilöstön palkkakustannuksista kattaa	Flat rate 15 % hankkeen hyväksyttävistä hankehenkilöstön palkkakustannuksista kattaa
<ol style="list-style-type: none"> 1) Hankkeen matkakustannukset 2) Toimistokustannukset 3) Hankehenkilöstön osallistumismaksut koulutuksiin ja seminaareihin 4) Hankehenkilöstön työterveyskustannukset 5) Hankehenkilöstön toimitilat, koneet ja laitteet 6) Ohjausryhmän kustannukset	<p>kohdat 2 – 6 eli muut välilliset kustannukset mutta EI matkakustannuksia, jotka ilmoitetaan hankkeen välittöminä kustannuksina.</p>

Huom! Yhteishankkeessa kaikki osahankkeet toteuttavat samaa yhteishankkeelle valittua flat rate -mallia.

Välittömillä kustannuksilla tarkoitetaan kustannuksia, jotka todennetaan hankkeen kirjanpidosta maksettujen laskujen ja muiden vastaavien kirjanpitositteiden avulla. Välittömien kustannusten tulee olla suoraan kohdennettavissa hankkeelle. Niihin sovelletaan voimassa olevia tukikelpoisuussäännöksiä.

Välittömät kustannukset, jotka muodostavat flat raten laskentapohjan:

Palkkakustannukset, jotka ovat syntyneet hankkeen toteuttamiseksi tarpeellisesta työstä ja perustuvat lakiin tai virka- tai työehtosopimukseen

EAKR:n välittömät kustannukset, joiden perusteella ei lasketa flat rate -kustannuksia. Haetaan maksuun todellisen toteuman mukaisesti.

- hankkeen sisällölliseen toteuttamiseen kuuluvat ostopalvelut mukaan lukien palvelusta aiheutuvat matkakustannukset
- hankkeen tiedotuksesta ja markkinoinnista aiheutuvat kustannukset
- hankkeen tilintarkastuskustannukset
- hankkeen sisällön toteuttamiseen hankittavien rakennusten ja maa-alueiden hankinta- ja vuokra-kustannukset
- hankkeen sisällölliseen toteuttamiseen kuuluvien koneiden ja laitteiden hankinta-, leasing-, poisto- ja vuokrakustannukset hankkeen sisällölliseen toteuttamiseen liittyvät aineelliset ja aineet-tomat hankinnat
- hankkeen matkakustannukset (**mikäli valittuna 15 % flat rate**)

ESR:n välittömät kustannukset, joiden perusteella ei lasketa flat rate -kustannuksia. Haetaan maksuun todellisen toteuman mukaisesti.

- hankkeen sisällölliseen toteuttamiseen kuuluvat ostopalvelut mukaan lukien palvelusta aiheutu-vat matkakustannukset
- hankkeen tiedotuksesta ja markkinoinnista aiheutuvat kustannukset
- hankkeen tilintarkastuskustannukset
- hankkeen kohderyhmän käyttöön varattujen tilojen vuokrakustannukset
- hankkeen kohderyhmän käyttöä varten tehdyt pienhankinnat
- hankkeen matkakustannukset (**mikäli valittuna 15 % flat rate**)

Prosenttimääräisesti korvattavat kustannukset 40 % (vain ESR)

Yllä mainittujen mallien lisäksi ESR -hankkeilla on käytössä 40 %:n malli, jossa todennetaan vain palkkakustannukset ja kaikki muut hankkeesta aiheutuvat kustannukset korvataan prosenttimää-räisenä osuutena palkkakustannuksista. Malli on käytettävissä vain hyvin perustelluissa tapauk-sissa.

Luontoissuoritukset

EAKR-osarahoitteisissa hankkeissa ei hyväksytä luontoissuorituksia (erikseen raportoitavia kus-tannuksia) osana hankkeen kustannuksia tai rahoitusta. ESR-hankkeissa luontoissuorituksia voi-daan hyväksyä vain erityistapauksessa.

Kertakorvausmalli (Lump Sum)

Lump sum -kertakorvausmallista säädetään tukikelpoisuusasetuksessa (358/2014) 8§. Kertakor-vausmallin mukaisissa hankkeissa julkisen rahoituksen osuus on korkeintaan 100 000 € (= EU/valtio + kuntarahoitus + muu julkinen rahoitus). Kertakorvaushankkeessa on hankkeen tulok-sen ja toteutettavat toimenpiteet oltava selkeästi ja yksiselitteisesti määriteltävissä. Kertakorvaus-hankkeessa tuki maksetaan hankkeen lopussa tulosten ja toimenpiteiden toteutumista vastaan.

Lump sum -kertakorvausmallin mukaisesti rahoitetussa hankkeessa voidaan kustannusarviossa käyttää 24 % (EAKR) ja 17 % (ESR) yleiskuluprosenttia (flat rate).

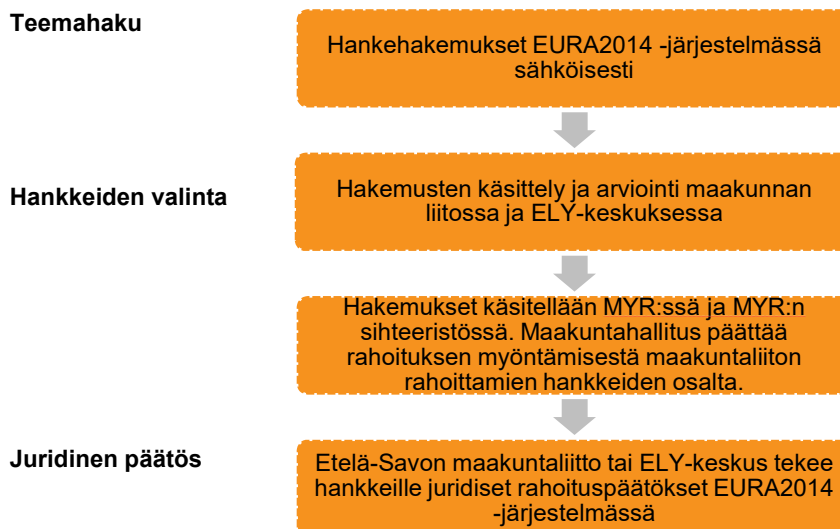

Hakemusten käsittely ja valintaprosessi

Maakunnan liitto ja ELY-keskus hallinnoivat oman alueensa EAKR ja ESR -rahoituskehyksiä.

Hakemukset käsitellään ja arvioidaan maakunnan liitossa tai ELY-keskuksessa. Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) koordinoi ja yhteen sovittaa rakennerahastotoimintaa maakunnassa. Hakemukset käsitellään MYR:n sihteeristössä ja MYR:ssä. Maakuntaliiton rahoittamien hankkeiden osalta maakuntahallitus päättää rahoituksen myöntämisestä. Maakuntaliitto ja ELY-keskus tekee hankkeille juridiset rahoituspäätökset EURA 2014 -järjestelmässä.

Hakemusten käsittelyprosessi:

Hakemusten julkisuus

EURA 2014 -järjestelmässä voi merkitä salaisiksi liitteet, joiden katsotaan sisältävän luottamuksellisia tai salaisia tietoja. Suurta määrää liitteitä suositellaan vältettäväksi.

Rakennerahastotoimintaan sovelletaan lakia viranomaisten toiminnan julkisuudesta (julkisuuslaki, 621/1999), jonka mukaan rahoittajaviranomaisella olevat ja sille toimitettavat asiakirjat ovat lähtökohtaisesti julkisia. Asiakirjojen salassapito on mahdollista vain laissa mainituilla perusteilla, jolloin kyseeseen voi tulla esimerkiksi liike- tai ammattisalaisuuden suojaaminen (julkisuuslaki 24§). Kysymykseen voi tulla esimerkiksi rahoitushakemukselle tyypillisiä yksityiskohtaisia tietoja hakijoiden tutkimus- ja kehitystyöstä sekä yksityisten ja julkisyhteisöjen liike- ja ammattisalaisuuksista.

Hakijoiden tulee hankehakemusvaiheessa ottaa huomioon julkisuuslain vaatimukset. Sen johdosta mahdolliset liike- tai ammattisalaisuudet tai muut hakijan salassa pidettäväksi toivotat tiedot tulee eritellä erilliseen liitteeseen niin, että salassa pidettävä asia käy selkeästi ilmi. Salassa pidettäviä asioita koskeva liite toimitetaan rahoittajalle hankehakemuksen liitteenä EURA 2014-järjestelmässä. Hakijan on myös suositeltavaa perustella, miksi tiedot tulisi pitää salassa. Lähtökohtana on viranomaistoiminnan julkisuus ja tietojen salassapito on aina poikkeus. Viimekätinen harkinta tietojen salassa pitämiselle on aina rahoittajaviranomaisella.

EURA 2014 -järjestelmän kehittämisessä on linjattu, että järjestelmä ei ole henkilörekisteri. Jotta EURA 2014 -järjestelmästä ei muodostu henkilörekisteriä, on syytä huomioida järjestelmään ja sen sisältämiin liitteisiin tallennettavien tietojen sisältöä. Järjestelmässä ja sen liitteissä on vältettävä sellaisia henkilöön liittyvien tietojen yhdistelmiä, jotka voitaisiin tulkita henkilörekisteriksi. Hankehenkilöstön osaamisesta kertovat liitteet, kuten ansioluettelot, ovat lähtökohtaisesti salassa pidettäviä

Yhteyshenkilöiden, käsittelijöiden ja allekirjoittajien nimet voidaan tallentaa järjestelmän tietokenttiin. Hankehakemuksen taustalomakkeilla järjestelmän tietokenttiin ei tule tallentaa palkkakustannuksissa henkilön nimiä, vaan niissä tulee käyttää esimerkiksi tehtävänimikettä tai muuta tunnistetta. Henkilön nimeä ei tule myöskään käyttää järjestelmään täytettävissä tiedoissa (kustannusrivin nimessä tai selitteessä) muissa kustannuslajeissa, vaan käyttää samanlaista tehtävänimikettä tai tunnistetta kuin palkkakustannuksissa. EURA 2014 -järjestelmän tietokenttiin tai liitteisiin ei saa tallentaa henkilötunnuksia.

Valintakriteerit

Seurantakomitea on yleisasetuksen (1313/2013) mukaisesti tutkinut ja hyväksynyt toimien valinnassa käytetyt menetelmät ja -perusteet 13.6.2014.

Yleiset valintaperusteet

Kaikkien rakennerahasto-ohjelmasta rahoitettavien hankkeiden tulee täyttää seuraavat *yleiset valintakriteerit*:

1. Hakijan (tai tuen siirronsaajan) toteuttajaorganisaatio ja hankkeen tuettavan toiminnan toimenpiteet ovat ohjelman erityistavoitteen mukaisia.
2. Hakija (tai tuen siirron saaja) on yksityisoikeudellinen tai julkisoikeudellinen oikeushenkilö.
3. Hankkeella on tunnistettuun tarpeeseen pohjautuva hankkeen etenemisen tarkastelun mahdollistava tavoitteellinen ja konkreettinen suunnitelma.
4. Hakijalla (tai tuen siirronsaajalla) on taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset hankkeen toteuttamiseksi. Hakija (tai tuen siirronsaaja) ei ole konkurssissa tai laiminlyönyt oleellisesti veroja tai sosiaaliturvamaksuja, eikä hanketoteuttajan avainhenkilö ole syyllistynyt aiemmin rikokseen avustuksia haettaessa tai asetettu liiketoimintakieltoon.
5. Hankkeelle esitetyt resurssit ovat realistiset hankesuunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi.
6. Hakijalla (tai tuen siirronsaajalla) on edellytykset vastata hankkeella aikaansaadun toiminnan jatkuvuudesta hankkeen päättymisen jälkeen, ellei se hankkeen luonteen vuoksi ole tarpeetonta.
7. Hakijalla (tai tuen siirronsaajalla) ei ole ERI-rahastoihin kohdistuvaa täytäntöönpanokelpoista takaisinperintäpäätöstä (esim. pysyvyysäännön rikkominen, aiemman myönnetyn valtiontuen takaisinperintäpäätöksen keskeneräisyys), jota ei ole maksettu.
8. Hankkeessa työskentelevillä on toteuttamisen kannalta tarvittava koulutus tai osaaminen.
9. Hankkeen saamaa tukea ei käytetä yleisenä toimintatukena.
10. Kehittämishankkeen tulokset ovat yleisesti hyödynnettävissä (ei koske investointihankkeita, eikä yksittäisten yritysten kehittämishankkeita).
11. Hankkeen saamalla tuella on merkittävä vaikutus hankkeen toteutumiseen.

Hakemukset, jotka täyttävät yleiset valintakriteerit, etenevät sisällölliseen arviointiin.

E erityiset valintaperusteet

E erityiset valintakriteerit ovat erityistavoitekohtaisia. Valintaperusteiksi on nostettu ohjelma-asiakirjan erityistä lisäarvoa tuottavia painopisteitä tai painotuksia. Kaikkien hankkeiden tulee vaikuttaa kasvuun, kilpailukykyyn ja työllisyyteen. Kunkin erityistavoitteen valintaperusteet ovat keskenään samanarvoiset, ellei erikseen muuta ilmoiteta. Rahoituksen saamiseen vaikuttaa se, kuinka konkreettisesti hanke toteuttaa kutakin erityistavoitteen erityisistä valintaperusteista.

TOIMINTALINJA 1

Erityistavoite 1.1 Uuden liiketoiminnan luominen

- Hanke tukee uuden yrityksen/yritysten tai uuden liiketoiminnan syntymistä.
- Hanke tukee uusia innovaatioita, joilla parannetaan yrityksen tuotantoprosessien tuottavuutta, tuotteita tai palveluita.
- Hanke kohdistuu maakuntien strategioissa tunnistettuihin kärkialoihin tai kehittämiskohteisiin.
- Hanke tukee kokonaan uudentyyppisen liiketoiminnan syntymistä (toimialalla)
- Hanke edistää kasvuhakuista ja työllistävää yritystoimintaa.
- Hanke tukee pk-yrityksen kansainvälistymistä.
- Hanke edistää nuorten yrittäjien yrittäjyyspotentiaalin tunnistamista ja käyttöönottoa.
- Hanke edistää pk-yritysten yhteistyötä ja verkottumista.
- Hanke tukee sukupuolten välistä tasa-arvoa.
- Hanke tukee yhdenvertaisuutta.
- Hanke tukee kestävän kehityksen periaatteita.
- Hanke tukee EU:n Itämeren alueen strategiaa.

Erityistavoite 2.1 Yritysten kasvun ja kansainvälistymisen edistäminen

- Hanke tukee pk-yritysten kestävää kasvua ja uudistumista.
- Hanke kohdistuu osaamisintensiiviseen pk-yritykseen.
- Hanke edistää kasvuhakuista ja työllistävää yritystoimintaa.
- Hanke kohdistuu maakuntien strategioissa tunnistettuihin kärkialoihin tai kehittämiskohteisiin.
- Hanke tukee pk-yrityksen kansainvälistymistä.
- Hanke edistää nuorten henkilöiden yritysten kasvua ja kansainvälistymistä.
- Hanke edistää pk-yritysten yhteistyötä ja verkottumista.
- Hanke tukee sukupuolten välistä tasa-arvoa.
- Hanke tukee yhdenvertaisuutta.
- Hanke tukee kestävän kehityksen periaatteita.
- Hanke tukee EU:n Itämeren alueen strategiaa.

Erityistavoite 3.1. Pk-yritysten energiatehokkuuden edistäminen

- Hanke tukee uuden vähähiilisen yrityksen/yritysten tai vähähiilisemmän liiketoiminnan syntymistä.
- Hanke tukee kokonaan uudentyyppisen liiketoiminnan syntymistä (toimialalla).
- Hanke tukee uusia vähähiilisiä innovaatioita, joilla parannetaan yrityksen tuotantoprosessien tuottavuutta, tuotteita tai palveluita.
- Hanke tukee pk-yritysten vähähiilistä kasvua ja uudistumista.
- Hanke edistää kasvuhakuista ja työllistävää yritystoimintaa.
- Hanke tukee pk-yrityksen kansainvälistymistä.
- Hanke edistää nuorten henkilöiden yritysten kasvua ja kansainvälistymistä.
- Hanke edistää yritysten yhteistyötä ja verkottumista vähähiilisuuden edistämiseksi.
- Hanke tukee sukupuolten välistä tasa-arvoa.
- Hanke tukee yhdenvertaisuutta.
- Hanke tukee kestävän kehityksen periaatteita.
- Hanke tukee EU:n Itämeren alueen strategiaa.

TOIMINTALINJA 2

Erityistavoite 4.1. Tutkimus-, osaamis- ja innovaatiokeskittymien kehittäminen alueellisten vahvuuksien pohjalta

- Hanke parantaa alueen valmiuksia tutkimuksen ja innovoinnin osaamisen kehittämiseen ja teknologiseen muutokseen.
- Hanke luo valmiuksia uusien ratkaisujen kaupalliseen hyödyntämiseen.
- Hanke toteutetaan yritysten ja tutkimus- koulutus tai kehittämisorganisaatioiden yhteistyönä.
- Hanke tukee älykästä erikoistumista yhdistämällä uudella tavalla eri osaamisalueita.
- Hanke kohdistuu maakuntien strategioissa tunnistettuihin kärkialoihin tai kehittämiskohteisiin.
- Hanke kohdistuu osaamisintensiiviselle ja työllistävälle toimialalle.
- Hanke edistää kansainvälistymistä tai verkostoihin osallistumista.
- Hanke tukee vähähiilisen talouden edistämistä.
- Hanke tukee sukupuolten välistä tasa-arvoa.
- Hanke tukee yhdenvertaisuutta.
- Hanke tukee kestävän kehityksen periaatteita.
- Hanke tukee EU:n Itämeren alueen strategiaa.

Erityistavoite 5.1. Yritysten innovaatiotoiminnan vahvistaminen

- Hanke tukee pk-yrityksen t&k-toimintaa uusien tuotteiden, prosessien tai palveluiden kehittämiseksi ja kaupallistamiseksi.
- Hanke tukee pk-yritysten tiivistä yhteistyötä tutkimus- koulutus- tai kehittämisorganisaatioiden kanssa.
- Hanke luo valmiuksia uuden yrityksen t&k-toiminnan käynnistymiselle.
- Hanke tukee vähähiilisen liiketoiminnan kehittämistä ja edistää työllisyyttä.
- Hanke tukee älykästä erikoistumista yhdistämällä uudella tavalla eri osaamisalueita.
- Hanke kohdistuu maakuntien strategioissa tunnistettuihin kärkialoihin tai kehittämiskohteisiin.
- Hanke tukee sukupuolten välistä tasa-arvoa.
- Hanke tukee yhdenvertaisuutta.
- Hanke tukee kestävän kehityksen periaatteita.
- Hanke tukee EU:n Itämeren alueen strategiaa.

Erityistavoite 3.2. Uusiutuvan energian ja energiatehokkaiden ratkaisujen kehittäminen

- Hanke tukee uusiutuvaan energiaan liittyvää t&k-toimintaa uusien tuotteiden, prosessien tai palveluiden kehittämiseksi ja kaupallistamiseksi.
- Hanke tukee energia- tai materiaalitehokkuuden lisäämiseen liittyvää t&k-toimintaa uusien tuotteiden, prosessien tai palveluiden kehittämiseksi ja kaupallistamiseksi.
- Hanke kohdistuu maakuntien strategioissa tunnistettuihin kärkialoihin tai kehittämiskohteisiin.
- Hanke tukee yhdyskuntien (yritysten ja kansalaisten) vähähiilisiä, uusia ratkaisuja.
- Hanke tukee älykästä erikoistumista yhdistämällä uudella tavalla eri osaamisalueita.
- Hanke lisää yritysten vähähiilisyyttä.
- Hanke tukee alueellisia materiaali- ja energiavirtojen hyödyntämistä koskevia verkostoja ja yhteistyömuotoja.
- Hanke tukee sukupuolten välistä tasa-arvoa.
- Hanke tukee yhdenvertaisuutta.
- Hanke tukee kestävän kehityksen periaatteita.
- Hanke tukee EU:n Itämeren alueen strategiaa.

TOIMINTALINJA 3

Erytistavoite 6.1 Nuorten ja muiden heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymisen edistäminen

- Hankkeen toimenpiteillä edistetään työllisyyttä välittömästi tai välillisesti.
- Hankkeessa kehitetään uudenlaisia ratkaisuja tai tuotetaan erityistä lisäarvoa olemassa oleviin palveluihin ja/tai toimintamalleihin heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllisyyden edistämiseksi.
- Hanke vastaa osaltaan tunnistettuihin paikallisiin/alueellisiin työvoimatarpeisiin.
- Hanke edistää toimijoiden yhteistyötä ja/tai monialaisten palvelujen hyödyntämistä koordinoitusti.
- Hanke kohdistuu erityisesti nuoriin tai ikääntyviin.
- Hanke tukee sukupuolten välistä tasa-arvoa.
- hanke tukee yhdenvertaisuutta.
- Hanke tukee kestäväen kehityksen periaatteita.
- Hanke tukee EU:n Itämeren alueen strategiaa.

Erytistavoite 7.1 Tuottavuuden ja työhyvinvoinnin parantaminen

- Hankkeen toimenpiteillä edistetään työhyvinvointia ja/tai työn tuottavuutta välittömästi tai välillisesti.
- Hankkeessa kehitetään uudenlaisia ratkaisuja tai tuotetaan erityistä lisäarvoa olemassa oleviin toimenpiteisiin yritysten ja organisaatioiden uudistumisen ja kilpailukyvyn edistämiseksi.
- Hanke edistää toimijoiden verkottumista ja/tai erilaisia yhteistyön muotoja.
- Hanke edistää - erityisesti ikääntyvien - työurien pidentämistä ja työllisyyttä.
- Hankkeen toimenpiteet edistävät vähähiilistä taloutta
- hanke tukee sukupuolten välistä tasa-arvoa
- hanke tukee yhdenvertaisuutta
- Hanke tukee kestäväen kehityksen periaatteita
- Hanke tukee EU:n Itämeren alueen strategiaa.

Erytistavoite 8.1 Työ- ja koulutusurien sukupuolenmukaisen eriytymisen lieventäminen

- Hankkeen toimenpiteillä edistetään naisten ja miesten työllistymistä välittömästi tai välillisesti aloille tai tehtäviin, joissa he ovat vähemmistösukupuolen edustajia.
- Hankkeessa kehitetään uudenlaisia ratkaisuja tai tuotetaan erityistä lisäarvoa olemassa oleviin toimenpiteisiin sukupuolten välisen tasa-arvon edistämiseksi.
- Hankkeessa syntyy tasa-arvoa edistäviä konkreettisia tuotoksia.
- Hanke edistää toimijoiden yhteistyötä
- Hanke kohdistuu erityisesti kohderyhmiin, joille on asetettu tuotosindikaattoritavoitteet: yrittäjinä toimiviin naisiin tai syrjäytymisvaarassa oleviin miehiin.
- Hanke vastaa osaltaan paikallisiin/alueellisiin työvoimatarpeisiin
- hanke tukee yhdenvertaisuutta
- Hanke tukee kestäväen kehityksen periaatteita
- Hanke tukee EU:n Itämeren alueen strategiaa.

TOIMINTALINJA 4

Erityistavoite 9.1 Siirtymävaiheita ja koulutuksellista tasa-arvoa tukevien palveluiden parantaminen

- Hankkeen toimenpiteillä edistetään välittömästi tai välillisesti koulutuksesta koulutukseen tai työelämään siirtymistä tai muita siirtymiä työelämän muutosvaiheissa.
- Hankkeen toimenpiteillä edistetään koulutuksessa aliedustettuihin ryhmiin kuuluvien osaamista ja sitä kautta työllistymismahdollisuuksia.
- Hankkeessa kehitetään uudenlaisia ratkaisuja, edistetään ennakoivaa lähestymistapaa tai tuotetaan erityistä lisäarvoa olemassa oleviin toimenpiteisiin.
- Hanke edistää toimijoiden yhteistyötä.
- Hanke kohdistuu erityisesti nuoriin.
- Hanke tukee sukupuolten välistä tasa-arvoa.
- Hanke tukee yhdenvertaisuutta.
- Hanke tukee kestävän kehityksen periaatteita.
- Hanke tukee EU:n Itämeren alueen strategiaa.

Erityistavoite 9.2 Kasvu- ja rakennemuutosalojen koulutuksen tarjonnan ja laadun parantaminen

- Hankkeen toimenpiteillä lisätään paikallisten, alueellisten tai kansallisten kasvu- tai rakennemuutosalojen tarvitseman koulutuksen tarjontaa, laatua ja osuvuutta.
- Hankkeessa kehitetään uudenlaisia ratkaisuja tai tuotetaan erityistä lisäarvoa olemassa oleviin toimenpiteisiin.
- Hanke vastaa osaltaan paikallisiin/alueellisiin tai kansallisiin työvoiman osaamistarpeisiin ja edistää siten työllisyyttä.
- Hanke edistää koulutuksen tarjoajien ja työnantajien yhteistyötä.
- Hanke tukee kestävän kehityksen periaatteita ja erityisesti vähähiilisen talouden edistämistä.
- Hanke tukee sukupuolten välistä tasa-arvoa.
- Hanke tukee yhdenvertaisuutta.
- Hanke tukee EU:n Itämeren alueen strategiaa

TOIMINTALINJA 5

Erityistavoite 10.1: Työelämän ulkopuolella olevien työ- ja toimintakyvyn parantaminen

- Hankkeen toimenpiteillä edistetään osallistujien etenemistä kohti työelämää.
- Hankkeessa kehitetään uudenlaisia ratkaisuja tai tuotetaan erityistä lisäarvoa olemassa oleviin työ- ja toimintakykyä lisääviin palveluihin ja/tai toimintamalleihin.
- Hanke edistää toimijoiden yhteistyötä ja/tai monialaisten palvelujen hyödyntämistä koordinoitusti.
- Hanke kohdistuu erityisesti ryhmiin, joiden sosiaalinen osallisuus on uhatuin.
- Hanke vahvistaa kansalaistoimijalähtöisiä toimintatapoja.
- Hanke tukee sukupuolten välistä tasa-arvoa.
- Hanke tukee yhdenvertaisuutta.
- Hanke tukee kestävän kehityksen periaatteita.
- Hanke tukee EU:n Itämeren alueen strategiaa.

Alueelliset, täydentävät valintaperusteet

Lisäksi maakunnan yhteistyöryhmä voi päättää alueellisista, täydentävistä valintaperusteista.

Horisontaaliset periaatteet

Horisontaalisia periaatteita tarkastellaan kaikissa hankehakemuksissa. Rakennerahasto-ohjelman horisontaalisia periaatteita ovat tasa-arvo, yhdenvertaisuus ja kestävä kehitys. Hankehakemukseen tulee tehdä toimintaympäristön analyysi sukupuolinäkökulmasta. Hanke voidaan valita rahoitettavaksi vain, jos horisontaaliset periaatteet on otettu huomioon hankesuunnitelmassa.

Tasa-arvon valtavirtaistaminen kehittämissuunnitelmissa ja projekteissa -opas:

http://www.wom.fi/Tasa-arvon_valtavirtaistaminen_opas_2011.pdf

Tärkeät nettiosoitteet

www.rakennerahasto.fi

www.eura2014.fi

www.esavo.fi

Yhteystiedot:

Etelä-Savon maakuntaliitto
Mikonkatu 5
50100 Mikkeli
s-posti: kirjaamo@esavo.fi

Heli Gynther (EAKR)
matkailu ja kulttuuri
puh: 040 773 7285
s-posti: heli.gynther@esavo.fi

Pirjo Paananen (EAKR)
rakennerahasto-ohjelman koordinointi
puh: 040 542 6140
s-posti: pirjo.paananen@esavo.fi

Jyrki Kuva (EAKR)
maaseutu, elintarvike, metsätalous, elinkeinojen kehittäminen, puutuote- ja teknologiateollisuus
puh: 040 757 6698
s-posti: jyrki.kuva@esavo.fi

Etelä-Savon ELY-keskus
PL 164 (Jääkärintie 14)
50101 MIKKELI
s-posti: kirjaamo.etela-savo@ely-keskus.fi

Pia Pirskanen (ESR)
koulutus, osaaminen ja t&k –hankkeet
puh: 029 502 4160
s-posti: pia.pirskanen@ely-keskus.fi

Katriina Säisä (ESR)
työllisyys, tuottavuus ja työhyvinvointi
puh: 029 5024 090
katriina.saisa@ely-keskus.fi

Outi Kaihola (EAKR)
yriyten kehittämishoitus
puh: 0295 024 047
s-posti: outi.kaihola@ely-keskus.fi

Esa Pekonen (EAKR)
ympäristö ja luonnonvarat
puh: 029 502 4159
s-posti: esa.pekonen@ely-keskus.fi

Eveliina Pekkanen (EAKR)
hyvinvointi
puh: 044 770 0591
s-posti: eveliina.pekkanen@esavo.fi

Tomi Heimonen (EAKR)
elinkeinoelämä ja innovaatiotoiminta
puh: 050 522 8587
s-posti: tomi.heimonen@esavo.fi

Anne Kokkonen (EAKR)
Koulutus, tutkimus ja ennakointi
puh: 044 770 0512
s-posti: anne.kokkonen@esavo.fi

Kirsi Komppa (ESR)
työllisyys ja osallisuuden edistäminen
puh: 029 502 4154
s-posti: kirsi.komppa@ely-keskus.fi

Jarkko Rautio (EAKR)
yriyten kehittämishoitus ja yriyten toimintaympäristön kehittäminen
puh: 029 502 4164
s-posti: jarkko.rautio@ely-keskus.fi

Kristiina Laatikainen (EAKR)
yriyten kehittämishoitus
puh: 029 502 4261
s-posti: kristiina.laatikainen@ely-keskus.fi

Antti Räsänen (EAKR)
yriyten kehittämishoitus
puh: 0295 024 143
s-posti: antti.rasanen@ely-keskus.fi

Business Finlandin mahdollisia rakennerahastohakuja voi tiedustella nrosta 029 50 55000 / www.businessfinland.fi